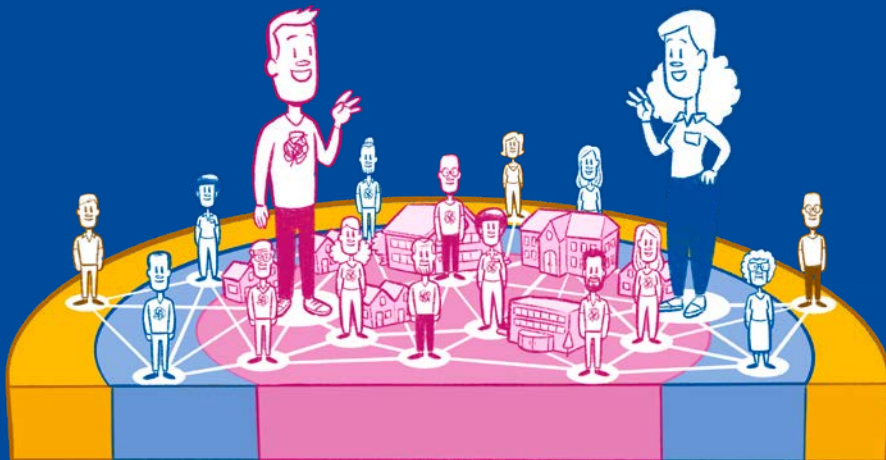

De beweging naar Wooncirkels

Van idee naar praktijk

©2025

Dit is een uitgave van de RIBW Nijmegen & Rivierenland.

Ontwerp en vormgeving: Studio T77 Grafisch Ontwerp

Tekeningen: Paul Stellingwerf

Druk: Janssen Repro BV

De beweging naar Wooncirkels
Van idee naar praktijk

1. De kracht van de Wooncirkel

Samen leven, werken en herstellen in de wijk

De beweging naar Wooncirkels is geen toeval. Het is de natuurlijke volgende stap in wie we zijn, waar we voor staan én waar we naartoe willen. Vanuit onze strategische koers – Doen wat écht nodig is – bouwen we aan een nieuwe manier van werken: samen, in verbinding met de samenleving.

We leven in een tijd die om vernieuwing vraagt. Zorg en wonen staan onder druk. De behoefte aan eigen regie groeit, net als de complexiteit van ondersteuningsvragen. Tegelijkertijd worden professionals schaarser en nemen de kosten toe. De urgentie is duidelijk: we móéten anders kijken, anders denken, anders doen.

Al meer dan 35 jaar begeleiden we mensen met een ernstige psychische kwetsbaarheid. Daarbij draait het voor ons altijd om maatwerk, herstel en perspectief. Die kern houden we vast, ook in de Wooncirkel. We blijven investeren in sterke teams, technologie, werkgeluk en vakmanschap. Want goede zorg begint bij mensen die ruimte voelen om te doen wat nodig is, samen met de cliënt.

De wooncirkelbeweging sluit daar naadloos op aan. In een Wooncirkel draait het om leven in verbinding. Niet de aandoening staat centraal, maar de mens in zijn dagelijkse leven, relaties en omgeving. We werken wijkgericht, zichtbaar en dichtbij. Zo bouwen we aan een inclusieve samenleving, waarin iedereen een plek heeft én houdt.

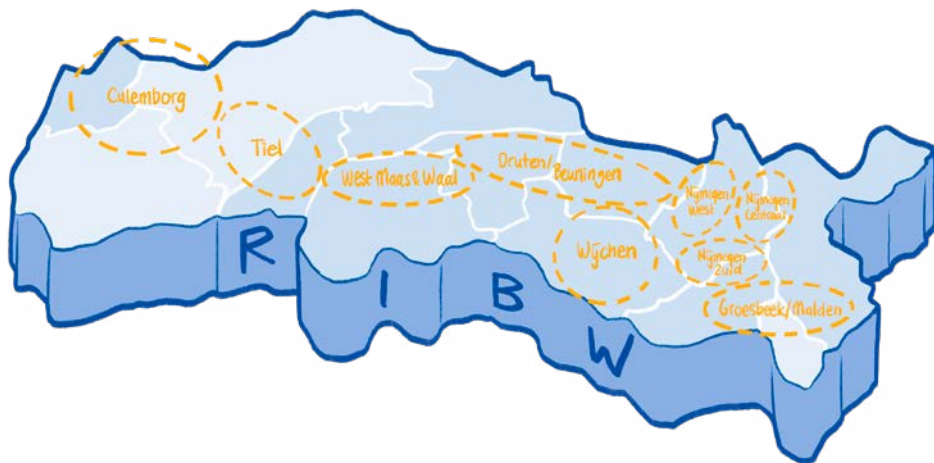
We doen dit niet alleen. De Wooncirkel ontstaat in de praktijk, in de ontmoeting tussen mensen. Tussen cliënten en begeleiders, buurtbewoners en vrijwilligers, collega's en netwerkpartners. In drie pilotgebieden – Tiel, Nijmegen Zuid en Druten/Beuningen – zijn de eerste stappen gezet. En de beweging is voelbaar: Meer verbinding. Meer samenwerking. Meer samenhang.

2. De Wooncirkel in de praktijk

Hoe ziet een Wooncirkel er in het dagelijks werk uit? Simpel gezegd: het is een gebied waarin verschillende teams – Beschermd Wonen, Ambulante Begeleiding, Participatie & Werk en OGGZ – intensiever met elkaar samenwerken. Geen losse eilandjes meer, maar één geheel.

Het doel is helder: cliënten ondersteunen op een manier die aansluit bij hún leefwereld én bij de kracht van onze collega's. Dat betekent vaker overleggen, beter afstemmen en elkaars expertise benutten. In de praktijk leidt dat tot hechterere teams, kortere lijnen en meer samenhang.

SEPTEMBER 2023

Besluit Toekomstplan Participatie & Werk

Delen strategische koers met medewerkers

'We merken dat de samenwerking transparanter en intensiever is. Door structureel overleg en een heldere rolverdeling groeit het teamgevoel.'

Jasper Leupen – Wooncirkel Nijmegen Zuid

De eerste ervaringen met de in 2024 gestarte proefwooncirkels zijn hoopvol. Medewerkers voelen zich meer verbonden, leren van elkaar en ervaren meer flexibiliteit in hun werk. Cliënten ervaren voorzichtig meer maatwerk, minder afhankelijkheid van één vaste begeleider en meer samenhang in hun ondersteuning.

'Een ambulant begeleider wilde graag samen op huisbezoek, maar de collega's in haar team hadden geen ruimte. Toen is een collega vanuit Beschermd Wonen meegegaan. Dit zou een half jaar geleden niet zijn gebeurd.'

Erik Stuifzand – Wooncirkel Tiel

Het zijn juist de kleine dingen die de beweging kracht geven. Een gezamenlijke lunch. Een spontaan initiatief. Een cliënt die een ander helpt met een klusje. Steeds meer ontstaat het gevoel van dit doen we samen.

'Heb geduld. Blijf uitleggen waarom we dit doen. En luister goed naar wat collega's nodig hebben onderweg.'

Ester Funneman – Wooncirkel Druten/Beuningen

JANUARI 2024

Start wooncirkelbeweging en nieuwe inrichting van de organisatie

WOONCIRKELS

de bredere gemeenschap in de woonomgeving van de cliënt ten volle benutten!

A mind map with a central node 'Externe wereld' (External world) and three surrounding nodes: 'Aardomskied' (Geography), 'Persoonlike sektoer' (Personal sector), and 'meer 2019 op skemaat' (more 2019 on diagram).

ONLINE WERELD VERANDERT

 **Staatsprijs voor
van klanten
marketing**

Individuele dienstverlening
A veranderende focus op
CREËREN GEMEENSCHAP

SAMEN de zorg
inhoud geven

Belang van SOCIALE INTERACTIES

Se-oudi port

bevorst, unter
Zustandig wird

Quên mất
vấn đề tên

Spoken that like
infused him with

WIDENER

194

WOONCIRKEL
NETWERK

Collega's krijgen
en nemen volledig
**GEZAMELIJKE VER-
ANTWOORDELIJKHEID**
voor de toezicht-
groep cliënten

facilitating

ORGANISATIE NIVEAU

RIBW

WOONCIRKELS

de bredere gemeenschap in de woonomgeving van de cliënt ten volle benutten!

aanleiding:
EXTERNE WERELD
VERANDERT

Personeels-
tekorten

meer zorg
op afstand

aanleiding:
INTERNE WERELD
VERANDERT

steunsystemen
van cliënten
versterken

Individuele dienstverlening
& veranderende focus op
CREËREN GEMEENSCHAP

SAMEN de zorg
inhoud geven

Belang van
SOCIALE INTERACTIES
& ONDERSTEUNENDE
RELATIES

CLIËNT NIVEAU

MEDEWERKERSNIVEAU

Stimuleert
sociale
activiteiten

bevordert langer
zelfstandig wonen

voorkomt
eenzaamheid

biedt
praktische
hulp

cliënten
vormen een
GROEP

geven met elkaar
inhoud aan wensen &
plichten van wonen

**WOONCIRKEL
NETWERK**

Collega's krijgen
en nemen volledige
**GEZAMELIJKE VER-
ANTWOORDELIJKHEID**
voor de toegewezen
groep cliënten

Externe
professional

Ervarings-
deskundige

Naaste

Vrijwilliger

Begeleider

Begeleider
p&w

Coördinator
Herstel & Gezondheid

Coördinator
Mens.& gezondheid

Medewerker
Gezonde Bedrijfsvoering

Beschermde
wonen

Zelfstandig
wonen

LUMEN
Vrijplaats voor Herstel

Activiteiten
Centrum

facilitering

ORGANISATIE NIVEAU

RIBW

3. Wat Wooncirkels sterk maakt

Zes bouwstenen van de beweging

De Wooncirkel is meer dan een nieuwe structuur. Het is een andere manier van denken en doen. De beweging krijgt vorm via zes bouwstenen die richting geven aan ons dagelijks werk. Ze verbinden visie met praktijk, en laten zien waar we samen voor staan.

1. Van beschikking naar gezondheid

We werken al vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid: wat heeft iemand nodig om te kunnen leven, herstellen en groeien?

De beweging die we nu maken, gaat verder. We denken en handelen steeds meer vanuit de kracht van de cliënt. Wat kan iemand zelf? Waar kunnen cliënten elkaar ondersteunen? Wat is de rol van de omgeving? En op welk moment voegen wij met onze professionele inzet echt waarde toe?

Onze begeleiding sluiten we daarop aan — flexibel, vraaggericht en in verbinding; van beschikking naar gezondheid.

'We proberen minder vanuit strakke regels en beschikkingen te denken, en meer vanuit wat écht nodig is. Dat werkt. Een mooi voorbeeld hiervan is een ambulante cliënt die dreigde vast te lopen. Binnen de Wooncirkel kon hij tijdelijk deelnemen aan de maaltijden van een Beschermd Wonen-locatie. Dit gaf hem precies de steun die hij op dat moment nodig had.'

Erik Stuifzand – Wooncirkel Tiel

Deze beweging zie je ook terug in onze taal: van zorgcoördinator naar coördinator Herstel & Gezondheid. Van HR-adviseur naar coördinator Mens & Gezondheid. Dat vraagt lef, creativiteit en vertrouwen in elkaars vakmanschap. Het levert meer eigen regie op, en een menselijkere manier van werken.

Besluit nieuwe locaties Participatie & Werk

MEI 2024

2. Bouwen aan communities

In de Wooncirkel staat niet alleen de individuele cliënt centraal, maar ook de kracht van het collectief. We willen dat mensen elkaar nog meer ontmoeten, samen dingen ondernemen en zo (weer) deel worden van een gemeenschap. Dat vraagt om het bouwen van sterkere communities: sociale netwerken waarin cliënten onderling, samen met buurtbewoners en naasten elkaar versterken.

'Een nieuwe bewoner vroeg medebewoners om hulp bij klusjes. Spannend? Ja. Maar ook precies waar het om draait: gebruik maken van je netwerk.'

Ester Funneman – Wooncirkel Druten/Beuningen

3. Netwerkontwikkeling

We zoeken actief de samenwerking met partners in het sociaal domein, andere zorgorganisaties en vrijwilligers. Door elkaar te begrijpen en aan te vullen, vinden we betere oplossingen voor complexe vragen. Netwerkontwikkeling kost tijd, maar levert veel op.

4. Aandacht voor medewerkers

Zorg voor de ander begint bij zorg voor jezelf. Werkplezier zit in kleine dingen: een kaartje, een goed gesprek. Als medewerkers zich gezien voelen, ontstaat ruimte voor groei, eigenaarschap en onderlinge steun.

'Het zijn soms kleine dingen, maar ze maken echt het verschil. Het gevoel dat je gezien wordt, doet ertoe.'

Peter Stunnenberg – Wooncirkel Druten/Beuningen

Start directeuren Mens & Gezondheid,

JUNI 2024

Herstel & Gezondheid en Directeur Gezonde Bedrijfsvoering in hun nieuwe rol

Ook investeren we in scholing en ontwikkeling. In 2025 zijn we gestart met een breed leeraanbod, gericht op onder andere SRH, Coördinatie van Woonzorg en Kennis van Psychische Kwetsbaarheden en creëren we loopbaanmogelijkheden voor collega's die meer uitdaging willen in hun werk.

5. Leren werken met dualiteit

De Wooncirkel werkt met duaal leiderschap: coördinatoren Herstel & Gezondheid en Mens & Gezondheid geven samen richting. Dat is nieuw en vraagt afstemming en vertrouwen. We ondersteunen dit met coaching en intervisie.

'Verandering kost tijd. Niet iedereen beweegt even snel. Maar door goed af te stemmen en verantwoordelijkheid te nemen, al kost dat extra tijd en aandacht, maken we echt stappen.'

Conny Hekker – Wooncirkel Nijmegen Zuid

6. Eigenaarschap & samenwerking

In de Wooncirkel nemen we samen verantwoordelijkheid, voor cliënten, voor elkaar, voor het grotere geheel. Door ruimte te geven aan ieders talent en eigen inbreng, groeit het gevoel van eigenaarschap. En daarmee de kracht van het team.

'Bij een complexe casus ontstond spontaan samenwerking tussen team Thuis in de Wijk en Beschermd Wonen. Dat is precies de kracht van de Wooncirkel.'

Celia de Jong - Wooncirkel Nijmegen Zuid

SEPTEMBER 2024

**Start coördinatoren Mens & Gezondheid
en coördinatoren Herstel & Gezondheid
in hun duale rol**

Start van manier van denken: van beschikking naar gezondheid

4. De Wooncirkel als hart van ons werk

Verandering van binnenuit

De beweging naar Wooncirkels is geen structuur die we ernaast organiseren. Het is hoe we werken. De Wooncirkel vormt het hart van ons dagelijks handelen én van hoe cliënten wonen, leven en herstellen.

De zes bouwstenen die we eerder noemden, geven richting. Maar sterke Wooncirkels vragen meer dan inhoud alleen. Ook de randvoorwaarden en ondersteunende thema's moeten op orde zijn. Ze vormen samen het fundament waarop we bouwen.

Daarbij spelen onder andere de volgende thema's een cruciale rol:

- **Nieuwbouw & verduurzaming vastgoed**
- **Financieel gezond blijven**
- **Duurzaam werken & leven**
- **Herstelondersteunende begeleiding**
- **Ervaringsdeskundigheid & peer-support**
- **Blijven leren & ontwikkelen**
- **Werkplezier & balans in je werk**
- **Digitaal thuis voor werk én herstel**
- **Ontwikkelingen & wetgeving in het zorgveld**
- **Verbinding met naasten, partners & buurt**
- **Leiderschap & eigenaarschap**

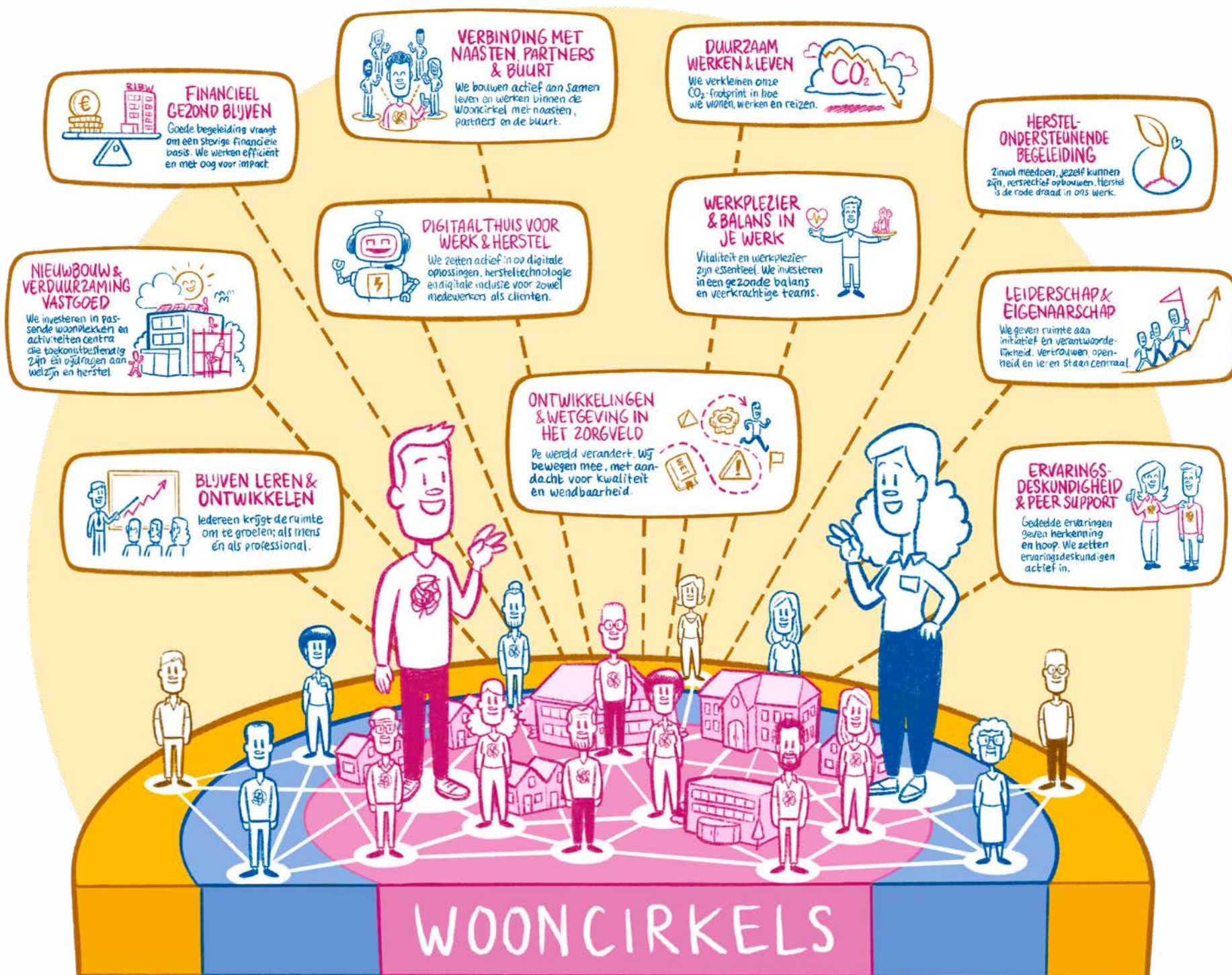
Start bijeenkomst drie proefwooncirkels

Tiel, Druten/Beuningen en Nijmegen Zuid

OKTOBER 2024

5. Wat we geleerd hebben

Leren in beweging

De beweging naar Wooncirkels brengt verandering. En zoals bij elke verandering: het kost tijd, vraagt aandacht en gaat met vallen en opstaan. Niet iedereen beweegt in hetzelfde tempo, en dat is oké.

Wat we wél weten is dat echte verandering ontstaat als mensen zich betrokken voelen. Als er ruimte is voor ontmoeting, dialoog en eigenaarschap. De eerste ervaringen laten zien hoe belangrijk het is om samen op weg te zijn, ook al is de route soms nog onbekend.

Van pizza-avonden tot kaartjes met een persoonlijke boodschap: juist de kleine dingen zorgen voor verbondenheid en het gevoel dat we dit samen doen.

*'Doe de oude schoenen niet weg voordat de nieuwe lekker zitten.
Laat teams vanuit hun eigen basis wennen aan wat er verandert.'*

Peter Stunnenberg - Wooncirkel Druten/Beuningen

Wat we tot nu toe leerden:

- **Verandering vraagt tijd én herhaling.**
Blijf uitleggen waarom we dit doen. Herhaal, verbind, luister.
- **Maatwerk werkt.**
Elke Wooncirkel ontwikkelt zich anders.
- **Verschillen tussen teams zijn er.**
Benoem ze, begrijp ze, en bouw op elkaars kwaliteiten.
- **Clënten en medewerkers willen meedoen.**
Geef ruimte om mee te denken, te proberen, te groeien.

Opening activiteitencentrum Clarissenstraat Wamel
Opening activiteitencentrum Wadenhoijenlaan Tiel

NOVEMBER 2024

- **Van beschikking naar gezondheid is geen kleine stap.**
Het vraagt om een andere manier van kijken én werken.
- **Positieve gezondheid begint bij jezelf.**
We reflecteren steeds opnieuw: doen we wat écht nodig is?
- **Clïentmedezeggenschap begint dichtbij.**
Wooncirkelraden, koffieuurtjes en laagdrempelige gesprekken brengen inspraak tot leven.
- **Verandering schuurt soms.**
Dat nemen we serieus. Juist dan blijven we in gesprek.

'Voor collega's betekent de Wooncirkel dat samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staan. Dat brengt voordelen met zich mee: je leert van elkaar, hebt meer afwisseling en staat sterker als team.'

Mark van den Berg - Wooncirkel Tiel

'Het is nog pril en soms best spannend, maar het leeft. En er zit veel energie in!'

Edith Pijfers - Wooncirkel Druten/Beuningen

JANUARI 2025

Opening LUMEN Vrijplaats voor Herstel

MAART 2025

6. Wat blijft groeien

Verankering en toekomst

De wooncirkelbeweging is in korte tijd uitgegroeid van een idee tot een manier van werken die voelbaar verschil maakt. Na een positieve evaluatie is duidelijk: we gaan door! Niet als project met een einddatum, maar als beweging die blijft groeien en verdiepen.

Verandering vraagt om onderhoud. Om aandacht, ritme en ruimte om steeds opnieuw te vragen: doen we wat écht nodig is? De komende periode bouwen we voort op wat al in gang is gezet. We verdiepen, versterken en verankeren.

Wat helpt bij verdieping?

- **Maak tijd voor echte ontmoeting.**
Niet af en toe, maar structureel. Van teamoverleg tot informele koffiemomenten.
- **Wees nieuwsgierig naar elkaar.**
Wat drijft je collega? Waar komt iemand vandaan? Ontmoet elkaar voorbij de functie.
- **Houd het klein, vier het groots.**
Geef complimenten, benoem wat goed gaat. Vier successen, hoe klein ook.
- **Geef vertrouwen.**
Laat mensen zelf vormgeven aan hun rol in de Wooncirkel. Juist in de kleine dingen schuilt eigenaarschap.
- **Blijf het 'waarom' benoemen.**
In gesprekken, in overleggen, in de dagelijkse praktijk.
- **Ze het team als thuisbasis, de Wooncirkel als werkveld.**
Daarin ontstaat samenhang én ruimte voor eigen initiatief.
- **Sluit aan bij de lokale context.**
Iedere buurt is anders. Elke Wooncirkel ook. Maak daar gebruik van.

Start van ICE-samenwerking (Interventie, Consultatie en Expertise)
tussen coördinatoren Herstel & Gezondheid, team Herstel & Gezondheid
en de Centrale Voordeur.

Start pilot cliëntmedezeggenschap in proefwooncirkels

- **Maak samen het verhaal eigen.**
Niet alleen met woorden, maar ook met gevoel.

Wat vraagt nog aandacht?

- **Erken culturele verschillen tussen teams.**
Verschil is geen hindernis maar een kans om te leren.
- **Blijf inzetten op ontmoeting en kennisdeling.**
Elkaar kennen is de basis voor goede samenwerking.
- **Zorg dat alle collega's zich onderdeel voelen.**
Betrokkenheid begint bij erkenning, waardering en ruimte om mee te doen.
- **Houd oog voor de medewerker.**
Werkplezier, balans en ontwikkeling blijven essentieel.
- **Veranker eigenaarschap stap voor stap.**
Geef ruimte, begeleid, en vier initiatief.
- **Ondersteun coördinatoren in hun rol.**
Leiderschap in de Wooncirkel is nieuw en vraagt om begeleiding, reflectie en samen leren.

'De wooncirkelbeweging heeft geen eindbestemming. Het is een manier van onderweg zijn. Met elkaar, voor elkaar. Zolang we dat doen met aandacht, lef en vertrouwen, blijft het groeien.'

Reinet Krijger – Directeur Mens & Gezondheid

Opening tijdelijk activiteitencentrum Wolfskuilseweg Nijmegen

Opening activiteitencentrum Heidebloemstraat Nijmegen

MEI 2025

Toekomstbeeld 2027

Een dag in een Wooncirkel

Het is woensdagochtend, half negen. In de wijk De Geerden, hart van Wooncirkel Tiel, zet Karim een kan koffie op tafel in het buurtpunt. Straks schuiven zijn begeleider en ervaringsmaatje aan voor een gesprek over hoe het met hem gaat. Geen formeel zorgoverleg, maar een open gesprek. In zijn woorden: 'gewoon samen bedenken wat nu handig is.'

In het appartement boven het buurtpunt helpt ambulant begeleider Maaïke intussen een cliënt met het invullen van een formulier voor vrijwilligerswerk. Ze loopt daarna langs bij haar collega's van Beschermd Wonen – ze delen één werkplek. Geen harde scheidslijnen meer. Alleen mensen die doen wat nodig is, op dat moment, voor die ander.

Op de basisschool drie straten verderop vertelt ervaringsdeskundige Kim aan groep acht over haar herstelverhaal. Niet om indruk te maken, maar om stigma's te doorbreken. Ze is hier via LUMEN Vrijplaats voor Herstel. Ze voelt zich onderdeel van de wijk. Niet als 'cliënt', maar als mens.

Na de lunch schuiven collega's aan bij het wekelijkse cirkeloverleg. Geen vergader-tijgers, wel betrokken mensen. Coördinator Herstel & Gezondheid en Coördinator Mens & Gezondheid leiden samen het gesprek. Ze bespreken een casus, maar vooral ook wat dit vraagt van hén als team. Eigenaarschap, afstemmen, creativiteit.

Later die middag wandelt Karim met een buurman naar de moestuin. Ze praten over eten, maar ook over hun verleden. Er wordt gelachen, gezwegen, geplant. Herstel zit niet altijd in grote stappen. Soms in het simpele feit dat iemand op je wacht.

De Wooncirkel leeft. Niet als project of structuur, maar als manier van kijken. Naar elkaar. Naar de wereld. Naar wat er wél kan.

Besluit om Wooncirkelbeweging voor de hele organisatie
in gang te zetten

JUNI 2025

ZOMER 2025

Start alle 9 woonecirkels

RIBW Nijmegen & Rivierenland
Kerkenbos 1103a • 6546 BC Nijmegen • www.ribw-nr.nl